

Divendres, 7

Juny del 2024

1,70€

ANY XLIX. NÚM. 16832 - AVUI
ANY XLVI. NÚM. 15602 - EL PUNT

ENTREVISTA A Montse Capdevila Plana 13

Alcaldeessa d'Argentona (Tots per Argentona)
per Elena Ferran

**“La gent ha de saber per què
gasta més aigua del permès”**

TRIBUNA

Plana 4

**Crear un personatge
per sobreviure**

Imma Merino. Periodista

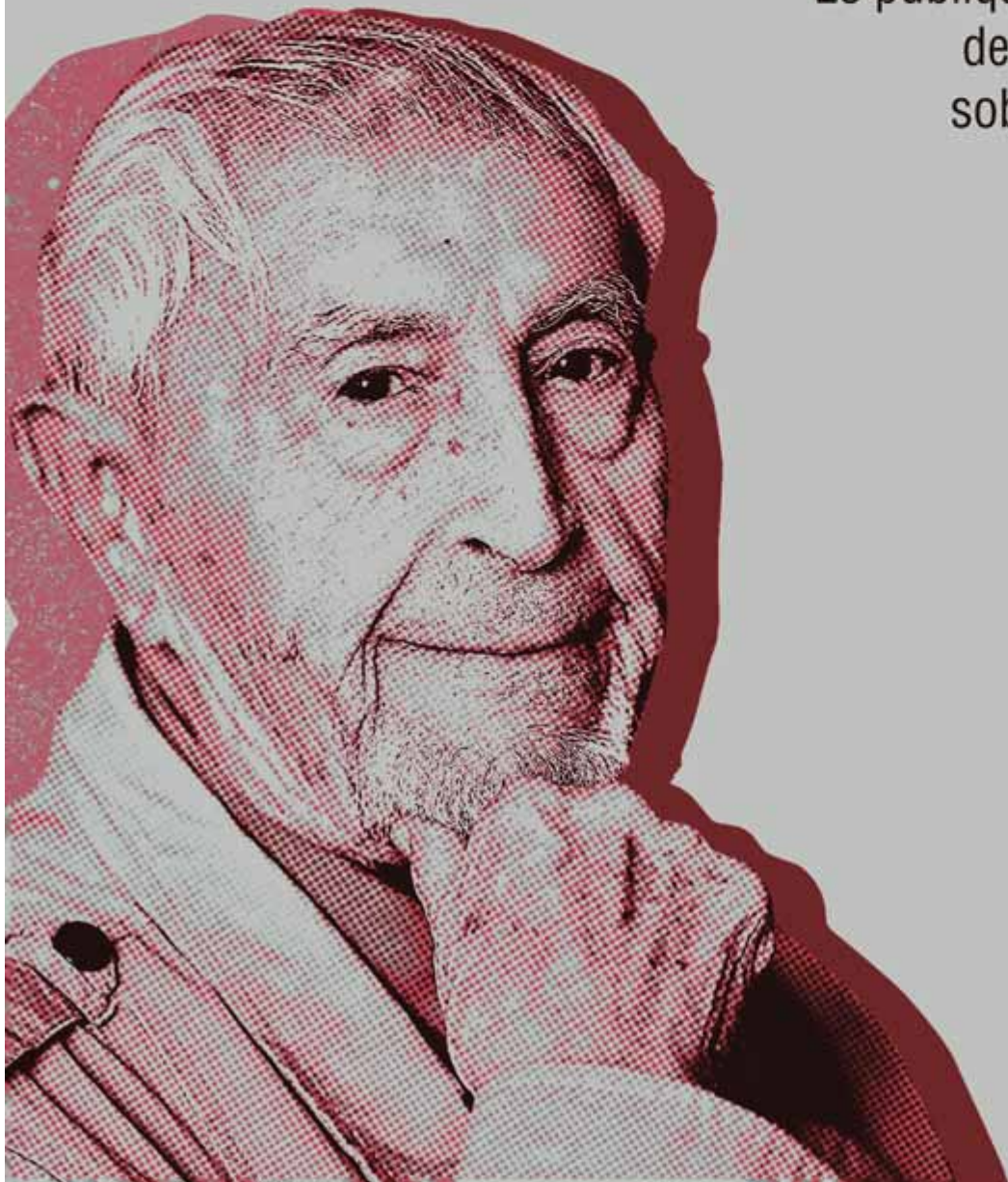

EL FACTOR HUMÀ

Plana 9

**El camarada
Delgado obre foc**

Jordi Panyella. Periodista

Vallverdú, objecte d'estudi

Es publiquen les ponències
de divuit acadèmics
sobre l'autor lleidatà

Reportatge de Lluís Llorca
(planes 24 i 25)

PORTADA: MIGUEL FONTELA

Plana 12

**El Disfrutar, millor
restaurant del món**

El local dels cuiners Oriol Castro, Mateu
Casañas i Eduard Xatruch partia de favorit

Plana 28

Richard Linklater Director de cinema

**“L'art conformista
és avorrit i
segurament ni
tan sols és art”**

Plana 15 i Editorial

**El BCE abaixa els
tipus d'interès
després de dos
anys d'augment**

Planes 26 i 27

**L'origen
sospitós del
Degas venut
per 926 euros a
Todocolección**

Vallverdú i la colla d'acadèmics

■ 'Amb ulls ben nets de por i polseguera' mostra l'aportació de Vallverdú a la literatura catalana

■ El llibre, a cura d'Andreu Bosch i Joan Ramon Veny, recull disset ponències sobre l'autor lleidatà

■ Per primer cop l'autor és objecte (i persona) d'estudi des d'una mirada i uns paràmetres científics

Lluís Lloret

Barcelona

El dia 9 de juliol pròxim, Josep Vallverdú farà 101 anys. En el seu bon estat de salut física i mental, és una xifra envejable. Un segle és molt de temps però, en el seu cas, encara ho sembla més perquè ha estat un home actiu que ha diversificat el seu talent i s'ha implicat en tota mena d'activitats culturals, socials i polítiques. És novel·lista, poeta, dramaturg, lingüista, traductor i assagista amb una llarga trajectòria com a autor de literatura infantil i juvenil, amb més de dues-centes obres. I també és articulista de premsa (durant molt anys en aquest diari), dibuixant i home presunt amb unes pautes d'activitats diàries, d'exercici i alimentàries. Quan xerra ho fa amb contingut perquè té bona memòria, a l'hora d'explicar *batalletes* –gairebé sempre delicioses–, i perquè té criteri, a l'hora de parlar de temes d'actualitat.

Fins ara, i no ha estat per falta de temps!, no s'havia fet cap estudi acadèmic a fons de la seva obra variada de gèneres i de trames. La celebració de l'Any Vallverdú, comisariat per Carme Vidalhuguet, per commemorar el centenari del naixement de l'escriptor lleidatà –fer-ho amb l'autor present és insòlit i magnífic– ha posat solució a aquesta mancança i d'aquí i pocs dies ja es podrà adquirir el llibre *Amb ulls ben nets de por i polseguera*.

L'aportació de Josep Vallverdú a la literatura catalana, publicat per Pagès Editors, a cura d'Andreu Bosch i Rodoreda i Joan Ramon Veny-Mesquida, i amb la participació de setze autors més.

Els dos curadors expliquen que “una de les funcions de la Càtedra Màrius Torres és la de promoure l'obra i els estudis de literatura catalana contemporània, no tan sols de Ponent sinó de tota la catalanofonia”. “El 2023 no podíem quedar al marge dels actes de commemoració del centenari de Josep Vallverdú i de seguida hi vam voler participar amb diverses accions. De fet, ja havíem fet un primer pas en aquest sentit el 2022 amb la publicació de l'epistolari entre Josep Vallverdú i Guillem Viladot, establint així un pont entre els centenaris dels dos amics”, hi afegeixen.

Després, Bosch i Veny van encarregar a Maria Pujol Valls, una de les millors especialistes en l'obra de Vallverdú, i que fins ara té l'única tesi doctoral sobre l'autor de Lleida –tot i que Laia Guzmán Carrasco ara també n'està fent una–, l'actualització de les pàgines web dedicades a Josep Vallverdú al Directori

Josep Vallverdú sol ser una persona de caràcter afable i somriure generós ■ JUANMA RAMOS

Literari de Ponent de la CMT –una mena d'enciclopèdia de la literatura catalana ponentina encara en procés de construcció–. I també van promoure, juntament amb la Fundació Lo Pardo d'Agramunt, l'edició facsímil del primer poemari que va publicar Vallverdú, *Poemes del gos*, el 1977, “volum que, a banda de l'interès intrínsec dels seus textos, té el valor afegit que aplega també tres amistats: les de Guillem Viladot, que en va ser l'editor, Lluís Trepà, que el va il·lustrar amb unes esplèndides litografies, i el mateix Vallverdú, que hi va posar els poemes”.

Finalment, els curadors van concebre, amb la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut d'Estudis Catalans, l'organització d'un simposi acadèmic que fes balanç de les

aportacions de Josep Vallverdú a la literatura i a la cultura catalanes, amb la participació de diversos especialistes que van ser convidats a fer anàlisis científiques dels diversos aspectes d'aquelles aportacions.

I aquelles ponències són la base d'aquest llibre, editat “amb el propòsit de deixar-ne constància per a futures investigacions i d'oferir un acostament objectiu a la polièdrica obra de l'escriptor ponentí, mirant d'abastar-ne el aspectes més rellevants des del rigor acadèmic i lluny d'hagiografismes, com era voluntat del mateix Vallverdú”.

Aquest volum recull estudis sobre els aspectes següents de l'obra vallverduniana: l'ús i la concepció de la llengua (Joan Veny i Albert Turull), la geografia i la història del país (Ignasi Aldomà i Julián Acebrón), els referents clàssics en els discursos i les conferències (Matías López), la poesia (Àngels Gregori), els llibres personals i assagístics (Josep Murgades i Gonçal López-Pampló), el teatre (Jordi Auseller),

Vallverdú ha escrit, amb càrrega irònica, que agraeix a la crítica que no s'hagi ocupat de la seva obra

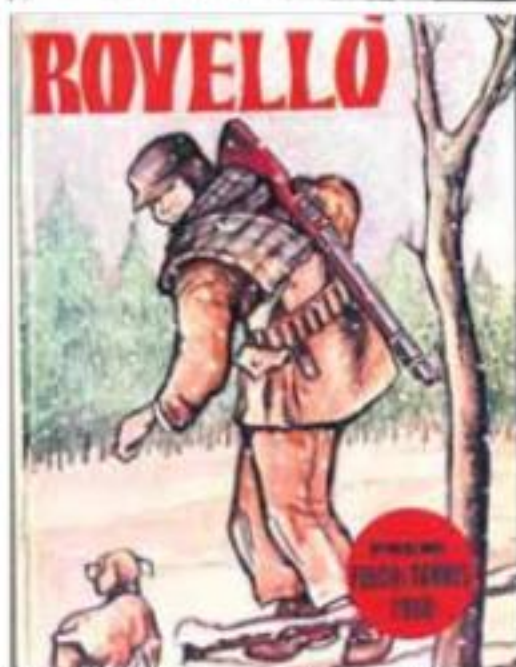
la narrativa (Maria Pujol Valls, Enric Falguera i Laia Guzmán), la seva obra com a historiador i com a crític literari (Jordi Malé) i també com a escriptor traductor i traduït (Paula Espinosa i Andreu Bosch), sense bandejar vessants més íntims com la correspondència (Imma Sánchez) i personals, com la seva tasca de professor (Carme Vidalhuguet) i a la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (Ramon Sistac).

Aquest simposi, amb les contribucions que s'apleguen en aquest volum i amb les valuosíssimes aportacions i reflexions que van aflorar a les diverses taules rodones organitzades tant a l'Institut d'Estudis Catalans com a la Universitat de Lleida, haurà servit –com es proposaven els organitzadors– per “esporcar el desconeixement cap a Josep Vallverdú”, parafrasejant paraules de la comissària de l'Any Josep Vallverdú, Carme Vidalhuguet, pronunciades a Balaguer en l'acte de cloenda de commemoració del centenari de l'escriptor.

“Vallverdú ha escrit diverses vegades, amb la ironia que el caracteritza, que agraeix a la crítica que no s'hagi ocupat de la seva obra: ens donarem per satisfets si aquest volum esdevé una contribució al desmentiment d'aquesta sentència i serveix de referent a futures recerques. Amb la mirada que recomana

Medalles, honors i premis

Josep Vallverdú ha rebut, si no tots, bona part dels premis més importants de casa nostra. El 1983 li van concedir el Premi Nacional de literatura infantil i juvenil de les Lletres Espanyoles; el 1988 va rebre la Creu de Sant Jordi; el 2000, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes; el 2002 el Premi Trajectòria de la Setmana del Llibre en Català; el 2019 li van concedir la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya “per la tasca com a narrador, poeta, dramaturg, lingüista, traductor i assagista, especialment en el món de la literatura infantil”. A més, ha guanyat premis literaris com el Martí Gasull i Roig, el premi Canigó, el Jaume Fuster, el Joaquim Ruyra de narrativa juvenil... Des de l'any orwellià 1984, la Paeria de Lleida convoca el premi Josep Vallverdú i el 2004 va ser investit *doctor honoris causa* per la Universitat de Lleida. A més, des del 2016, és fill adoptiu de la ciutat de Balaguer i fill predilecte de Lleida des del 2020. A Balaguer, on viu de cara al Segre, a la plaça del Pou hi ha una escultura dedicada al popular gosset Rovelló, el gran èxit literari infantil del mestre –perquè ho va ser d'escola i ho és de vida–, Josep Vallverdú.

Vallverdú amb els escriptors i amics Emili Teixidor (esquerra) i Joaquim Carbó (dreta). Sempre ha estat implicat en els moviments culturals, socials i polítics del país. Una imatge de joventut. Una de les primeres edicions de 'Rovelló' i el manuscrit d'una novel·la escrita el 1940 ■ QUIM PUIG / ÒSCAR PALAU

Els divuit experts acadèmics que han analitzat l'obra de Josep Vallverdú

Divuit experts han participat amb les seves ponències en aquest llibre dedicat a l'anàlisi a fons de l'obra de gèneres variats de Josep Vallverdú: **Julián Acebrón** (professor titular de literatura espanyola a la UdL); **Ignasi Aldomà** (doctorat en geografia, professor a la UdL); **Jordi Auseller** (doctor en filologia alemanya per la UB); **Andreu Bosch i Rodoreda** (doctor en filologia catalana per la UB); **Paula Espinosa** (graduada en traducció i interpretació per la UPF); **Enric Falguera** (doctor en literatura catalana, professor de literatura infantil i juvenil a la UdL); **Àngels Gregori** (poeta i gestora cultural, llicenciada en teoria de la literatura i literatura comparada per la UB i

doctora per la UV); **Laia Guzmán Carrasco** (màster en formació avançada del professorat d'educació infantil i primària, està fent la tesi doctoral sobre la didàctica de la narrativa de Josep Vallverdú); **Matías López López** (catedràtic de filologia llatina a la UdL); **Gonçal López-Pampló** (doctor en filologia catalana i llicenciat en filologia catalana i filologia anglesa); **Jordi Malé** (doctor en filologia catalana i professor de literatura catalana a la UdL); **Josep Murgades** (catedràtic, jubilat i emèrit, de filologia catalana a la UB); **Maria Pujol Valls** (professora de literatura infantil a la Facultat de Ciències de l'Educació de la UIC; durant l'estada de lectora de català a la

Universitat de Lancaster –Anglaterra–, va elaborar la tesi doctoral *La trajectòria de Josep Vallverdú: entre l'activisme cultural i el talent literari*); **Imma Sánchez Boira** (doctora en història i historiadora de l'art); **Ramon Sistac** (professor emèrit de la UdL, membre numerari de la Secció Filològica i delegat a Lleida de l'IEC); **Albert Turrull** (doctor en filologia catalana i professor a la UdL); **Joan Veny** (catedràtic emèrit de la UB i membre numerari de la Secció Filològica de l'IEC); **Carne Vidalhuguet** (filòloga i editora, cap del servei editorial de l'Institut d'Estudis Ilerdencs i comissària de l'Any Josep Vallverdú, amb motiu del centenari).

el mateix Vallverdú: «El món és bell si el contemplem amb ulls ben nets de por i de polseguera», reblen els dos curadors de l'obra.

Farem tres tastos breus de tres de les ponències. Per a Joan Veny, «la producció de Vallverdú és multicolor, com la rosassa immensa d'una catedral». «Novel·lista, poeta, periodista, nintaire, professor, assagista, traductor, memorialista, etcètera, en tots els gèneres ha marcat la diferència. La faceta lingüística de la seva obra, però, és la veritable mina, a partir sobretot de llibres autobiogràfics, infantils i d'epistolaris, on dona carta de quotidianitat a expressions tan populars i genuïnes com elaborades i cultes, fent gala d'una teranyina de la llengua que uneix un concepte unitari de l'estàndard, aspergit d'impulsos de creativitat, a una abraçada al registre col·loquial. Ell ha reconegut que «no puc desprendre'm de la llengua i dels seus problemes» [...] «Jo no soc un erudit lingüista ni un filòleg amb bona base: m'interessa el català clàssic, però si començo a pensar en algunes palatalitzacions dins la Romània m'agafa un poc de mal de testa. Ara, tinc curiositat per la diacronia de la llengua i estic realment interessat en tots els problemes de l'estàndard i els estàndards. Potser el meu servei a la llengua hagi estat fonamentalment civil, ensenyant de llegir, fent que aprenguin a interessar-se per la llengua els joves a través d'una història contada».

Vidalhuguet opina que «ha estat mestratge, el que hem rebut de Vallverdú; proper en la distància»

Paula Espinosa, parla del Vallverdú traductor. «Josep Vallverdú és una figura ben coneguda en l'àmbit de les lletres catalanes per haver exercit una tasca excepcionalment prolífica, durant el segon període del segle XX i principis del XXI. És reconegut, sobretot, per ser autor de literatura infantil, juvenil, poesia, assajos, però també ha estat un traductor molt productiu: ha traduït unes setanta obres, de temàtica i gèneres molt diversos, com ara novel·la criminal, llibres de temàtica religiosa, tractats d'antropologia social, publicacions sobre educació sexual i també obres d'autors reconeguts com Stevenson, Steinbeck i Jack London.»

Vidalhuguet parla del Vallverdú docent. «Ha estat mestratge, el que hem rebut de Vallverdú. Un home, això sí, proper en la distància. Però no només mestratge. L'aportació de nous materials i la reflexió en escrits afermen el seu compromís inqüestionable per a la defensa i la millora d'un ensenyament de qualitat. Del 1975 al 1983, quan el país inicia aquella tan volguda normalitat, Vallverdú prepara un seguit de manuals i llibres destinats a professors i alumnes mancats encara d'eines útils i adequades a la seva realitat, i ho fa amb el mateix objectiu amb què s'aboca a la literatura infantil i juvenil i a la traducció.» ■